

Beverratten in de Biesbosch

Dirk Fey

De eerste beverratten zijn waargenomen in augustus 1984. Toen werden er enkele tientallen stuks door het Dierenbevrijdingsfront bij kwekers gestolen en op verschillende plaatsen in de Brabantse Biesbosch losgelaten. In de jaren daarna bleek dat de beverrat zich goed wist te handhaven en zich langzaam uitbreidde. Ook de afgelopen winter heeft hij overleefd. Inmiddels zijn er plannen om deze exoot te bestrijden, maar dit vormt een risico voor bevers.

In 1984 zijn door het Dierenbevrijdingsfront enkele tientallen beverratten in de Biesbosch losgelaten.

Foto Pieter Elbers

De meesten van de in 1984 losgelaten beverratten *Myocastor coypus* werden weer snel gevangen. Dit ging vrij eenvoudig, omdat het grootste deel van de dieren de landbouwvelden introk en daar gemakkelijk was op te sporen. Dat niet alle dieren waren gedood, bleek toen na de strenge winter van 1984-1985 nog steeds meldingen binnenkwamen. Bij de toen gevangen wijfjes waren zwangere dieren, zodat

aangenomen mag worden dat er ook jongen geboren zijn.

Langzame groei

Tussen 1985 en 1989 werd maar sporadisch iets van de beverratten gemerkt, maar echt weg waren ze niet. In 1989 zijn weer beverratten uitgezet, mogelijk door een fokker, in verband met de sterk gedaalde waarde van de pels. Ook deze dieren werden voornamelijk in de landbouwvelden gezien, waar ze vooral van de suikerbieten en de mais aten. Door jagers en muskusrattenvangers werd een deel van de dieren gedood op verzoek van Staatsbosbeheer. De bestrijding moest zorgvuldig gebeuren, omdat in 1988 de eerste bevers waren uitgezet. Ook in 1990 waren er weer enkele meldingen van beverratten; de meesten werden gezien tijdens de observatie van bevers. Voor zover bekend werden er in 1990 geen beverratten gedood.

In januari 1991 zijn vier pasgeboren jongen gevonden en gedood in een simpel open nestje in een rietruigte in het zuidwesten van de Biesbosch. Enkele maanden later is wat noordelijker van deze plek een volwassen exemplaar gedood door een muskusrattenvanger. Op verschillende andere plaatsen zijn sporen gevonden en het ligt voor de hand er vanuit te gaan dat in 1991 op meer dan een plek jongen zijn geboren.

Eerste bestrijding

De winter van 1991-1992 was vrijwel ijsvrij en in het voorjaar van 1992 werden steeds vaker beverratten bespeurd. Omdat toen de indruk bestond dat het om kleine aantallen ging, werd door Staatsbosbeheer aan de plaatselijke muskusrattenvanger verzocht om, als het niet teveel moeite kostte deze dieren mee te vangen. In 1992 ving men gericht acht beverratten, terwijl drie jonge dieren in een muskusrattenfuik verdronken. Het spreekt vanzelf dat het wegvangen van beverratten in een gebied waar ondertussen ook 35 bevers zwemmen kennis van zaken vereist.

Winter met ijs

Ondertussen was wel duidelijk dat de beverrat vaste voet in de Biesbosch had gekregen. Ook uit de Dordtsche Biesbosch kwamen twee meldingen. De vraag was nu hoe de beverratten zouden reageren op het dichtvriezen van de Biesbosch. Op 28 december 1992 begon het licht te vriezen en op 2 en 3 januari 1993 vroom het 's nachts ongeveer 10 graden. Al de kleine krenken vrozen dicht en op 4 januari werd een moerasgebiedje bezocht waar regelmatig beverratten werden bespeurd. Hierin bleken zich twee beverratten op te houden, die in het riet simpele slaapnestjes hadden gebouwd. Omdat er geen open water meer was moesten de beverratten leven van hardbevoren rietwortels afkomstig van losgespoelde rietpollen. De twee dieren (een paartje) werden gedood. Het wijfje bleek zwanger te zijn van zeven bijna voldragen jongen. Op 8 januari werd een beverrat geschoten die zwanger bleek te zijn van vijf jongen. De in de winter geboren jongen zullen tijdens vorst weinig kans maken. Duidelijk is dat beverratten zich in vergelijking met muskusratten en bevers slechter kunnen verweren tegen vorst, maar dat ze een korte vorstperiode wel overleven.

Snel ingrijpen gewenst

Aannemelijk lijkt dat als geen bestrijding had plaatsgevonden er in 1993 een vaste populatie van enkele tientallen beverratten in de Biesbosch zou leven. Omdat er na de winter van 1992-1993 nog op verschillende plaatsen beverratten bespeurd zijn, is te verwachten dat als er geen bestrijding

Muskusrattenvanger met beverrat (links) en muskusrat. Het verschil in grootte is aanzienlijk.

Foto Jacques van der Neut

plaatsvindt de populatie weer snel zal groeien. Mogelijk dat een echt strenge winter de beverratten geheel kan laten verdwijnen, maar gelet op de ervaringen na de vorige strenge winters moet er toch op worden gerekend, dat dit niet zal gebeuren.

Voor Staatsbosbeheer lijkt mij dit een ongewenste ontwikkeling. Het is bekend dat deze exoten flinke schade aan landbouwgewassen kunnen veroorzaken. Als de beverratten bestreden moeten worden geeft dat echter grote risico's voor de bevers. Mocht men besluiten de beverratten in de Biesbosch te bestrijden, dan kan dit het beste zo snel mogelijk gebeuren. Bestrijding van beverratten hoort niet tot de taak van de muskusrattenbestrijding, zodat eerst moet worden besloten wie de bestrijding op zich neemt. In verband met de aanwezigheid van de groeiende beverpopulatie zal dit zeer zorgvuldig en met een goede kennis van zaken moeten geschieden.

D. Fey, Boswachter Staatbosbeheer Biesbosch, Biesbosch 15, 4924 AA Drimmelen.